

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA MILLIY HUNARMANDCHILLIK TERMINLARINING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7468602>

Nazarmatova Yorqinoy Maxmudaliyevna

Termez davlat universiteti o'qituvchisi

email: yorqinoy479@gmail.com



ELSEVIER



Abstract: Hozirgi paytda lug'at tarkibining asosini turli terminologik tizimlarsiz tasavvur etish qiyin. Tarjimashunoslik tarixiga nazar tashlar ekanmiz o'tgan asrlardan to hozirgi kungacha bo'lgan davr oralig'ida olib borilgan ilmiy ishlarda mutaxassislar tajribaning leksik, grammatik, stilistik va boshqa bir qancha dolzarb muammolari to'g'risida fikr yuritishgan. Terminlarni o'rganishdan asosiy maqsad chet tillaridan kirib kelayotgan so'zlarni o'z ona tilimizga aynan mos tushadigan so'zlarga almashtirish va tarjima qilishdir. Ushbu maqolada hunarmandchilik yo'nalishida uchraydigan ayrim terminlar o'zbek va ingliz tillaridagi namunalar orqali izohlab ko'rsatilgan.

Keywords: termin, terminologiya, maxsus so'zlar, hunarmandchilik, chog'ishtirma terminologiya, kulolchilik..

About: FARS Publishers has been established with the aim of spreading quality scientific information to the research community throughout the universe. Open Access process eliminates the barriers associated with the older publication models, thus matching up with the rapidity of the twenty-first century.

Received: 19-12-2022

Accepted: 20-12-2022

Published: 22-12-2022



LINGUISTIC FEATURES OF NATIONAL CRAFT TERMS IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES



Abstract: Currently, it is difficult to imagine the basis of the vocabulary without various terminological systems. When looking at the history of translation studies, in the scientific works carried out from the past centuries to the present day, specialists thought about the lexical, grammatical, stylistic and other urgent problems of the experience. The main goal of learning terms is to replace and translate words coming from foreign languages into words that match our native language. In this article, some terms found in the field of handicrafts are explained through examples in Uzbek and English languages. [1]

Keywords: term, terminology, special words, crafts, mixed terminology, pottery

About: FARS Publishers has been established with the aim of spreading quality scientific information to the research community throughout the universe. Open Access process eliminates the barriers associated with the older publication models, thus matching up with the rapidity of the twenty-first century.

Received: 19-12-2022

Accepted: 20-12-2022

Published: 22-12-2022

ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ НАЦИОНАЛЬНЫХ РЕМЕСЛЕННЫХ ТЕРМИНОВ В АНГЛИЙСКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКАХ



Abstract: В настоящее время сложно представить основу лексики без различных терминологических систем. Заглядывая в историю переводоведения, в научные работы, выполненные с прошлых веков до наших дней, специалисты задумывались над лексическими, грамматическими, стилистическими и другими актуальными проблемами опыта. Основная цель изучения терминов — заменить и перевести слова, пришедшие из иностранных языков, в слова, соответствующие нашему родному языку. В этой статье некоторые термины, встречающиеся в сфере ремесел, объясняются на примерах на узбекском и английском языках. [1]

Keywords: термин, терминология, специальные слова, промыслы, смешанная терминология, гончарство

About: FARS Publishers has been established with the aim of spreading quality scientific information to the research community throughout the universe. Open Access process eliminates the barriers associated with the older publication models, thus matching up with the rapidity of the twenty-first century.

Received: 19-12-2022

Accepted: 20-12-2022

Published: 22-12-2022

KIRISH

Termin lotincha – terminus soʻzdan olingan boʻlib, chek, chegara degan maʼnolarni ifodalaydi. Termin – fan, texnika yoki kasb-hunarning biror sohasiga xos boʻlgan muayyan bir tushunchaning aniq va barqaror ifodasi boʻlgan soʻz yoki soʻz birikmasidir. Terminlar ilmiy kommunikatsiyadan jonli soʻzlashuvga oʻtganda maʼlum vaqt davomida xalq uchun tushunarli soʻzlarga aylanib boradi. Olamning ilmiy – meʼyoriy manzarasini terminlarsiz tasavvur qilish juda qiyin. Chunki terminlar ilmiy matn hosil qiluvchi tayanch birliklar vazifasini bajaradi. Tilshunos olimlarning terminologiya sohasida qarashlari turlicha boʻlib, ‘termin’ soʻziga har xil taʼrif berishgan. Misol tariqasida, A.Reformatskiy bu sohaga oʻz hissasini qoʻshib, terminga quyidagicha taʼrif beradi: “Terminlar –bu maxsus soʻzlardir” I.A.V. Kalinin muayyan terminlarni “maxsus leksika” deb ataydi. [2]

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METADALOGIYASI

Ularni ikki guruhga ajratadi: 1) Maxsus leksikaga, birinchi navbatda, terminlar kiradi. 2) Terminlardan tashqari maxsus leksikaga professionalizmlar kiradi. Bundan tashqari, A.V. Kalinin terminlar va professionalizmlar oʻrtasidagi farqni ajratgan: “Termin bilan professionalizmlar oʻrtasidagi farq shuki, termin muayyan fan, sanoat sohasi, qishloq xoʻjaligi yoxud texnikadagi tamomila rasmiy boʻlgan, qabul qilingan va qonunlashtirilgan biror tushunchaning ifodasi yoki nomi hisoblanadi. Professionalizm esa biror kasb, mutaxassislik, koʻpincha jonli tilda tarqalgan, aslini olganda, tushunchaning qatʼiy, ilmiy tavsifiga ega boʻlmagan yarim rasmiy soʻzidir”

NATIJA

Ikkita tildagi terminlarni chogʻishtirma terminologiya tadqiq etadi. Maʼlumki, hunarmandchilik keng yoʻnalish boʻlib, uning kulolchilik, tikuvchilik, zargarlik, chilangarlik, toʻquvchilik, pazandalik, duradgorlik kabi bir qator turlari mavjud. Milliy hunarmanchilik yoʻnalishidagi ayrim terminlarni oʻzbek tilidan ingliz tiliga lingvistik jihatdan tahlil qilamiz.

MUHOKAMA

Misol qilib tariqasida, avvalo “hunarmandchilik” soʻzini oʻzbek tilidan ingliz tiliga tarjima muammolarini koʻrib chiqaylik. “Hunarmanchilik” soʻzi ingliz tiliga tarjima qilinganida “Handicrafts” deb tarjima qilinadi. “Handicrafts” soʻzini soʻzma-soʻz tarjima qilganimizda “Hand” qoʻllar, “Crafts” kasb, hunar degan maʼnoni angalatadi. Tarjima jarayonida “Qoʻl”, “Kasb, hunar” maʼnosini leksik transformatsiya usulidan foydalangan holda umumlashtirib, “Hunarmandchilik” deb tarjima qilamiz. Bundan tashqari, hunarmanchilik sohasini bir turi hisoblangan kulolchilik sohasiga oid terminlarni ingliz tilidan oʻzbek tiliga tarjimasini muammolarini koʻrib chiqsak. Avvalo, “Kulolchilik” soʻziga eʼtibor qaratamiz. “Kulolchilik” soʻzini ingliz tiliga tarjima qilganimizda “Ceramics” deb

tarjima qilinadi. “ Ceramics” soʻzini konkretlashtirsak, yunon tilidan olingan "Keramos" "tuproqli idish" degan ma'noni anglatadi.

XULOSA

Xulosa qilib aytish mumkinki, hunarmandchilikka oid terminlar turli tillarda bir-biridan lingvostatistik, lingvistik jihatdan farq qilsada semantik jihatdan muqobil variantini topish mumkin. Ammo ayrim terminlarning muqobili boʻlmaydi, bunga sabab esa hunarmandchilikning turli davlatlarda oʻziga xos tarzda taraqqiy etishi, milliy urf-odatlarining hunarmandchilikda aks etishi bilan izohlanadi.

ADABIYOTLAR ROʻYXATI:

1. file:///C:/Users/User/Downloads/V2I3-496%20(1).pdf
2. <https://handicraftman.uz/hunarmandchilik-mahsulotlari-yagona-milliy-brendi-nomini-tanlang/>
3. <https://translate.google.com/translate?hl=ru&sl=uz&u=https://uz.wikipedia.org/wiki/Hunarmandchilik&prev=search&pto=aue>
4. <https://in-academy.uz/index.php/ejar/article/view/1504>